

підприємництва». Наші студенти охоче беруть участь у тренінгах, семінарах, конкурсах, де їх мотивують до підприємництва, розвіюють неадекватні стереотипи щодо бізнесу, формують свідоме, позитивне, але в той же час – тверезе ставлення до підприємницької діяльності. Акцент на таких заходах робиться на розвиток особистісних якостей майбутнього підприємця, які є необхідними для побудови успішного бізнесу. Учасники активно залучаються до обговорень, індивідуальної та групової самостійної роботи.

Актуальним та інноваційним, на наш погляд, є впровадження в навчальний процес практичного досвіду відомих підприємців та знаменитостей з підприємницькими здібностями; використання кейс-технологій, що створюють ділові ситуації під час яких необхідно йти на «ризик» при прийнятті рішення; застосування рольових ігор та взаємодії з зовнішнім середовищем, що дозволяє творчо та креативно вирішувати підприємницькі проблеми.

Література:

1. Алькема В. Г., Радкевич А. Д., Крюченко О. С., Стаценко В. Н. Концептуальні засади підготовки фахівців для комплексного вирішення завдань євроінтеграції. *Вчені записки Університету економіки та права «КРОК»*. 2009. Вип. 13. С. 122–178.

2. Курмаєв П. Ю. Пріоритетні напрями державного регулювання підприємницької діяльності в Україні. *Економіка України : інноваційна складова розвитку : колективна монографія / за заг. ред. В. Ф. Беседіна, А. С. Музиченка*. Умань : УДПУ, НДЕІ, 2013. С. 215–218.

3. Романовський О. О. Теорія і практика зарубіжного досвіду в підприємницькій освіті України. К. : Демір, 2002. 256 с.

ПІДПРИЄМНИЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН СУЧАСНОСТІ

*Кірдан О.П., д.п.н., к.е.н., доцент
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*

Відповідно до даних ЄДЕБО [3] нині 265 суб'єктів освітньої діяльності надають освітні послуги з підготовки здобувачів вищої освіти початкового (короткого циклу), першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів зі спеціальності 076 Підприємство, торгівля та біржова діяльність.

Аналіз акредитаційних справ за 2020–2021 рр. зі спеціальності 076 Підприємство, торгівля та біржова діяльність, які представлено на сайті Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти [1], уможливають висновок про домінування освітньої програми «Підприємство, торгівля та біржова діяльність» у закладах вищої освіти України. Водночас, аналіз спектру акредитованих програм, уможливає висновок, що низка ЗВО та наукових установ здійснюють підготовку майбутніх фахівців за освітніми програмами «Економічна безпека підприємництва» (КНУ

імені Тараса Шевченка), «Підприємництво в аграрній сфері економіки» (Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»), «Підприємництво та економіка підприємства» (Черкаський державний технологічний університет), «Економіка та управління проектами в підприємницькій діяльності» (Університет державної фіскальної служби України), «Підприємництво та фінанси» (Державний університет телекомунікацій), «Товарознавство та експертиза в митній справі», «Якість, стандартизація та сертифікація продовольчих і непродовольчих товарів» (Херсонський національний технічний університет) та ін. у контексті досліджуваної спеціальності.

У попередніх дослідженнях нами акцентовано на інноваційних практиках професійної підготовки майбутніх економістів у системі неперервної освіти [2]. Відповідно до програмних результатів навчання, передбачених стандартом вищої освіти, випускник спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність повинен «Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства» [3]. Отже, підприємницька компетентність, як домінуючий складник професійної компетентності майбутніх фахівців зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, покликана забезпечити особистісну та професійну успішність випускників освітніх програм.

Водночас зазначимо, що підприємницька компетентність як соціальний феномен сучасності є складником НУШ, адже навчальна програма Нової української школи має наскрізну лінію «підприємливість та фінансова грамотність». Окрім того, формування підприємницької компетентності вчителя передбачено відповідним професійним стандартом. Набути підприємницької компетентності можна і в неформальній освіті. Так на платформі масових онлайн курсів Prometheus для широкого загалу презентовано онлайн-курс «Стартуємо до успішної школи», запропонований Європейським центром ім. Вергеланда, який є першим курсом із циклу чотирьох курсів «30 кроків до нової української школи: навчаємо громадянина». Серед компетентностей, на формування яких зорієнтовано онлайн-курс «Стартуємо до успішної школи» є підприємницька компетентність, яка передбачає «вміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя, а також застосування проектного підходу задля розвитку ключових компетентностей» [3].

На наш погляд, вагомість підприємницької компетентності як соціального феномену детерміновано новими вимогами сьогодення, що пов'язані з потребою формування готовності до генерування ідей та швидкої адаптації до зміни видів діяльності, необхідності прийняття самостійних рішень у невизначених / складних умовах, усвідомленого вибору стратегій професійної діяльності та поведінки. Отже, підприємницька компетентність сприяє підвищенню особистісно-професійного рівня самореалізації особистості.

Література:

1. Акредитаційні справи зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://public.naq.gov.ua> (дата звернення: 05.11.2021).
2. Кірдан О.П. Моделювання інноваційних практик професійної підготовки майбутніх економістів у системі неперервної освіти. *Економіка і менеджмент 2019: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку* : зб. наук. праць Міжнар. наук.-практ. конф., 18–19 квіт. 2019 р. : у 8 т. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2019. С. 55-56. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/10814> (дата звернення: 05.11.2021).
3. Підготовка здобувачів вищої освіти зі спеціальності 076 підприємництво, торгівля та біржова діяльність. URL: <https://registry.edbo.gov.ua/search/> (дата звернення: 05.11.2021)
4. Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:EWC+DS101+2020_T3/about (дата звернення: 05.11.2021).
5. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля і біржова діяльність» для другого (освітньо-наукового) рівня вищої освіти : затв. наказом МОН України від 10.07.2019 № 961. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/07/12/076-pidpriemnitstvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-magistr.pdf> (дата звернення: 04.11.2021).

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ ЗЕЛЕНОГО БІЗНЕСУ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

*Козак Л.С., к. е. н., професор
Федорук О.В., к.е.н., доцент
Національний транспортний університет, м. Київ, Україна*

Сьогодні важливим для України є створення таких умов функціонування національної економіки, які б дозволяли знизити рівень шкідливих викидів та обсягів використання невідновних ресурсів, покращити екологічну ситуацію в країні, а відтак забезпечити стабільний рівень її економічного зростання. Таким кроком може стати впровадження практики економічного господарювання, спрямованої не лише на отримання прибутку, а й на мінімізацію шкідливого впливу на довкілля, використання ресурсозберігаючих технологій та формування ринку екологічних товарів і послуг.

Варто підкреслити, що головною метою зеленого бізнесу є отримання прибутку від продажу екологічних товарів та послуг, виробництво і надання яких передбачає застосування методів та технологій, що мінімізують інтегральний екодеструктивний вплив на довкілля, а їх використання сприяє створенню максимально екологічно сприятливих умов життя для споживачів як у короткостроковому, так і довгостроковому періоді, а також формуванню нової економіки в цілому.

Концепція зеленого бізнесу базується на «правилі трьох R»: Reduce